

01/ Ez a szoba

Ez a hetedik nap, hogy beköltöztél, és a hetedik este, nyugodt, mint a többi, semmi különös. És mégis úgy érzed, hogy sosem fogod igazán magadénak érezni ezt a lakást, hogy ez a szoba számodra mindig Endre szobája marad, így gondolsz rá és így is beszélsz róla: padlófűtés van, és Endre szobája a legmelegebb; a nappaliból rálátsz az egész városra, Endre szobájából pedig egy magas tűlevelű fára; és este, Endre szobájában ülve, néha úgy tűnik, mintha egy macska ugrott volna a tetőre. Ezer éjszaka telik majd el, meg még ezerszer ezer, itt alszol, itt jársz-kelsz faltól falig a gondolataidba merülve, megszokod az árnyakat és az egyenetlenségeket, szavaid megkapaszkodnak, akárcsak valamennyi sarokba beférkőző leheleted, a mindenütt lenyomatot hagyó tenyered, homlokod, vállad, ahova csak támaszkodsz, néha jókedvűen, máskor komoran járkálsz itt, e szoba melegen dobogó szíve – már rég hozzád szokott és te hozzá szoktál, és mégis mindig úgy fogsz beszélni róla: ez Endre szobája.

Endre úgy mutatta be, mint egy embert, mintha azt remélné, hogy szót értetek egymással, és mintha ez fontos lenne számára: Az ablak kicsit nehezebben záródik, és amikor leengeded a redőnyt, jobb, ha közben tartod. Az ajtó, talán már észrevetted, nem csukódik rendesen, és ezen a résen át, ami olyan széles, mint a hüvelykujjad, érkezik meg a hajnal. Néha hernyók kerülnek a szobába, de az itt töltött öt év alatt legfeljebb hármat, ha láttam, szóval talán említésre sem érdemes, és nyilván csak nyáron bukkannának fel. Ezt nem tudtam levakarni, mutatott Endre egy matricát az ajtón, egy ürállomás képét. Akkor hát átveszem az irányítást, mondtad, és Endre rád mosolygott.

Aztán sokáig ültetek együtt a konyhában két, vagy talán három órán át, bár erre nem volt semmi szükség; így fedtéték át az ő távozását és a te érkezésedet, mintha egy kis időt akarnátok adni a szobának, a lakásnak és az összes holminak, hogy megszokják, ezentúl így lesz. Pici csészékbe készítettél teát, mert nem találtál mást. Beszélgettetek, ráérősen és halkán, a tudományról, az őskorról és az univerzumról, beszélgettetek könyvekről és arról, jobb-e egyszerre csak egy dolgot csinálni, vagy evés közben kinézhetünk az ablakon és közben valami egészen másra gondolhatunk. Nagyon lassan ittátok a teát. Esteledett, nem kapcsolatok fényt. Az ablakon túl a lombkoronából néhány tető emelkedett ki, mögöttük pedig a Slavín. Megkérdezted Endrét, hogy látszik-e innen az a ház, ahova költözik. Nem látszik, rázta meg a fejét, de ott van.

Ez kedden volt. A napok elröppentek, sok levél lehullott, de a többségük még tartja magát. A dolgok pontosan olyanok, ahogy Endre ígérte, a nap reggel az ajtóra tapasztja a fű-

lét, és becsúztatja alatta sárga tenyerét – pontosan így pirkad –, és egyik éjszaka nyitott ablaknál aludtál, egy rakás, ágyneműbe bugyolált remegő csont, mert nem tudtad becsukni. Sokat dolgozol, szinte megállás nélkül. Azt hitted, más szobákban dolgozol majd, de idő nagy részét Endre szobájában töltöd.

Endre elment, csak néhány holmija maradt a folyosón dobozokban. Nem ment messzire, körülbelül tizenöt perc séta. Nézed azt a fák mögött megbúvó helyet a konyhaasztal mögül, míg ázik a teád.

Nincs különösebb okod rá, hogy Endrere gondolj, nem ismeritek egymást, te beköltöztél, ő kiköltözött.

Endre szobájában a mennyezet faburkolatú, a széle ferde, tetőablaka van. Endre nem nagyon szerette az ablakot: Öt év után mást is szeretnék nézni, mint folyton csak az eget, mondta, és te megérted, de eddig valahogy megfelel neked, az égen kívül a magas túlevelű fa törzse és egy alacsonyabb fa ágai látszódnak benne. Valószínűleg a famennyezet és az ablakon túli túlevelű fák miatt kicsit úgy érzed magad, mint egy nyaralóban. Egyúttal gyakran kút képzetét kelti benned; bárhonnán nézel is az ablakra, lehajtod a fejed. Nem kelt benned szorongást.

Aztán Endre felhív, hogy nem talál egy görög csészéhez tartozó, görög feliratú kistányért. Nem láttad? Nem láttad. A nemleges válasz ellenére a beszélgetés folytatódik. Megemlíted, hogy a Horský park a legközelebbi zöldterületet, amit a térképen láttál, Endre pedig azt mondja, hogy tényleg nagyon közel van, közel, dombnak felfelé a kanyargós utcákon. Szombat reggel kilencben egyeztek meg.

Az utolsó pillanatig azt hiszed, nem jön.

Áll a ház előtt, a csendes utcán, világos, széles sál átvetve a vállán, napsütés, hideg. Járatok egyet a parkban, nem annyira karbantartott, mint ahogy képzelted, és szinte egyedül vagytok. Beültök egy kávézóba, te pedig beszélni kezdesz, úgy rakod a szavakat az asztalra, mint a súlyokat a csészék, a csészealj és a száraz ágot tartó váza közé, munkáról beszélsz, amiből sok van és amihez már rég nem fűz kapcsolat, és Endre azt mondja: Maradj ott, olyan egyszerűen és csendesen, hogy először azt hiszed, talán csak képzelődtél, de tényleg azt mondta: Maradj ott, ne mondj fel, és aztán még, mint aki egy olyan ember vállára helyezi a kezét, akit megrázkódtatás ért, de nyilvánvaló sérülései nincsenek: Minden rendben. A kávézóban hideg van, végig kabátban ültök. Azon tűnődsz, feltartod-e őt, és hogy nem kellene-e gyorsabban innod a teád.

Átláthatatlan utakon vezet vissza, az utcák még mindig üresek, naposak és hidegek. Éjjel fekszel a paplan alatt, nézel kifelé az ablakon, és azt mondd magadban, hogy itt van valahol ebben a lakásban az a kistányér. Annak ellenére, hogy görög feliratnak kéne lennie rajta, neked mindig kínai jelek jelennek meg a szemed előtt. Hamar elalszol.

Ez a hetedik nap, hogy beköltöztél, és a hetedik este, nyugodt, mint a többi, semmi különös. Azon gondolkozol, hogy ez a szoba mennyire Endre szobája, azon gondolkozol, hogyan töltöd meg egyre jobban minden kilégzéssel, teljesen azonban soha, szeretőd izzadságára és szagára gondolsz, akiket felhordhatnál; azon gondolkozol, mitől lehetne Endre szobája a te szobád. Munkajegyzeted szélére párszor felírod: Endre szobája. Van benne valami. Nem is lehet másként.

Csörög a telefon. Endre az. Egy ideig valószerűtlennek tűnik. Otthon vagy? Az ajtó előtt áll. Széles, világos sálja a vállán átvetve, a feje kissé előrebiccen. Felébresztettek? Még valamit elvinnék. Itt állsz sápadtan, szürkén és fehéren, lezser otthoni ruhákban. Félreállsz és Endre belép, szinte úgy tűnik, hogy a hideg tolta be, csípőjére helyezte fagyos tenyerét és áttolta a küszöbön. Arca pirosposzsgás és biztosan hideg, figyeled, miközben leveszi a cipőjét, ujjaid a tenyeredbe rejted. Lassan veszi le a cipőjét, feléd fordulva, kezével az ajtónak támaszkodva, valamit mesél neked, nem tudsz koncentrálni, minden rajtad kívül zajlik, míg fel nem egyenesedik és fel nem teszi a kérdést: Ha még nem méysz aludni, nem teázunk egyet?

Nem kapcsoltok villanyt a konyhában. Vízet teszel fel. Endre nem ül le rögtön, de nem is áll meg az ajtóban – a szoba közepére lép, bizonyára még mindig otthon érzi magát. Megkérdezi, miben zavart meg, te pedig habozás nélkül rávágod, hogy azon a szókapcsolaton gondolkodtál, hogy Endre szobája. Endre erre nem mond semmit. Az elmúlt napokról kezdtek beszélgetni. A mostani csészék nagyok és hosszabb ideig forró a tea. Félhomályban vagytok, a te hátad mögül a kamrából esik be fény, mögüle pedig a folyosóról.

Mivel akkor jött, amikor rágondoltál, kételkedve nézed, mintha nem lennél biztos benne, hogy tényleg itt van. Eközben folyton eszedbe jut: Menj a szobádba, Endre, menj a szobádba. Menj a szobádba, én pedig belebújtom a nagy cipődbe a lábam, és elmegyek, mehetek bárhova, mert én nem leszek otthon sehol, miközben te mindenhol otthon vagy.

Későre jár, így hát Endre nem marad sokáig.

Amíg a cipőjét veszi, eszedbe jut a kistányér, megemlíted, hogy még nem bukkant elő, a konyha felé mutatsz, a legfelső polcra a mosogató fölött, ott próbáltad megtalálni, és majdnem lezuhantál, mert a konyhai székek közül három összecusukható, az egyik pedig eltört, ezt nem tudtad. Benéztél a polcra, a kistányér nem volt ott. Endre cipőben áll és rád néz, azt mondja: Nem hiszem, hogy a konyhában lesz, bárhol lehet, például egy cső-

pögő cső alatt. Ez szomorú sors lenne egy kistányérnak, jegyzed meg. Endre fogja a dobozokat, hármat, nem lehet őket egymásra rakni, nehéz elcipelni mindet. Veled mennék, mondod, de nincs kedvem. Endre azt mondja, megbirkózik veled. Egy ideig tényleg megtartja mindet. Búcsúzóul kezet nyújt, kitolja tenyerét a karton alól, mintha olyasmit nyújtana át, amit senki másnak nem szabadna látnia. Kinyitod az ajtót és a hideg visszaveszi Endrét, kirántja a sáljánál fogva.

Lekapcsolod a villanyt a kamrában és lekapcsolod a folyosón, a konyhában maradsz, kifelé nézel, a Slavínra és alatta a fekete dombra, néhány szórt fényre. Nagyjából sejtet, merre is járhat és mégis aggódsz egy kicsit, hogyan viszi el a dobozokat.

Tizenöt perc múlva visszamész Endre szobájába, a munkajegyzeteidhez. Endre szobája, írod újra a papírra szokásosan, majd rézsút a feljegyzéseiden. Könnyeden és megfontoltan írsz, és második személyben, ebben is van valami, eltolod önmagad, ahogy a szobát tolod el, úgy nézel rá, mint ahogyan magadra – mint valami nagyon kézzelfoghatóra, ami azonban egy kicsit távoli marad számodra. Amikor teleírod az oldalt, a padlóra teszed a jegyzeteket és az ágy alá tolod.

Éjjel van. Fogat mosol, és hirtelen, mintha eddig nem lett volna nyilvánvaló, rájössz, hogy Endrének bizonyára nem volt olyan sürgősen szüksége a dobozaira, hogy éjjel tizenegykor felhívja. E pillanatban talán Endre is fogkefével a kezében áll valahol máshol, és arra gondol, hogy valószínűleg más dolgod is volt a héten, mint hogy a kistányérját keresd. Így képzeled el kettőtöket, más-más tükör előtt, tétován a másakra gondolva. Eszedbe jut, hogy kiköltözz. Nagyon realitásnak látod, azonnal megjelenik a szemed előtt Endre üres szobája, az összes bútornak hült helye, látod magad kímászni az ablakon, már csak a lábad látszik, már a fele testede kint van, kezded a nedves, kicsit csúszós cserepekbe kapaszkodik, a fa, amit eddig belülről láttál, még magasabb, mint gondoltad, és a tetőn, tőled nem messze, valóban egy macska van, mancsa illedelmesen egymás mellett, tekintetét a kert felé fordítja. Még egy mozdulat és máris a ferde, csúszós felületen vagy, és nem tudod, mi legyen, körülötted ezer lakás és ezerszer ezer szoba, és mindegyik valakié, mindegyikben faltól falig jár valaki, valaki alszik, és valaki nem tud, épp felkapcsoltad a villanyt, és még egy kicsit olvasol. Endrére gondolsz, elképzeled őt: Endre a konyha közepén, Endre a napsütötte utcán, Endre az őszi parkban, Endre, aki mintha mindenhova belepasszolna, aki körül szép lassan mindig elrendeződnek a dolgok és minden elcsendesedik. Elképzeled, hogy megfogod és megigazítod a sálját, aminek nem volt szüksége megigazításra. Nagyon kicsi vagy a nagy tetőn, valaki a hónod alá nyúlhatna – behajlitanád a lábad – és visszarakhatna a szobába, magától becsukódna mögötted az ablak, belenéznél, közben lehajtanád a fejed.

Érzed, hogy valamit feltétlenül tenni kell, de még mindig nem tudod, mit. Gondterhelten lélegzel, úgy fújatsz, mint egy kis állat. Arra vágysz, hogy megcsörrenjen a telefon – hogy Endre legyen az, és hogy nyugodt hangon mondjon valami teljesen lényegtelen.

A lakásban csend honol.

Visszamész Endre szobájába.

fordította Péntes Tímea

Michaela Rosová 1984-ben született Szenicén, ott is érettségizett. Később színházi dramaturgiát tanult a brünni Janáček Színház- és Filmművészeti Akadémián (Bc., 2006) és a Bristol Egyetemen – Performance Research, Faculty of Arts (MA, 2009). Az Anasoft litera díj többszörös döntőse. Könyvei: *Hlava nehlava* (2009), *Dandy* (2011), *Malé Vianoce* (2014), *Tvoja izba* (2019). A részlet a *Tvoja izba [A te szobád]* című kötetből származik, amelyet a 2019-es év öt legjobb szlovák nyelven megjelent könyve közé választottak (Anasoft litera 2020).

Péntes Tímea 1976-ban született Érsekújvárbán, párévnyi prágai és bukaresti kitérő után jelenleg Budapesten él. Tizenegy kötete és tíz fordításkötete jelent meg. Cseh, szlovák és német nyelvből fordít, az ELTE-n szerzett doktorátust fordítástudományból. Legújabb kötete az *Ikeranyaverek*.